

**Zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi
Irbes upei
Ventspils novadā**

2026

Darbu izpildīja:

Matīss Žagars, projekta vadītājs

Māris Liepiņš, pētnieks

Marta Dieviņa, pētniece

Madara Medne - Peipere, pētniece

Linda Puncule, pētniece

SATURS

1. Ievads.....	4
2. Irbes vispārīgs raksturojums	5
2.1.Paraugu ievākšana 2025. gadā.....	7
3. Zivju barības bāze.....	8
3.1.Zooplanktons	8
3.2.Zoobentoss.....	9
4. Zivju sabiedrība	12
4.1.Metodes	12
4.2.Rezultāti.....	13
5. Zivsaimnieciski nozīmīgāko zivju sugu populāciju raksturojums.....	16
5.1.Asaris	16
5.2.Rauda	18
5.3.Plaudis	20
5.4.Līdaka	20
5.5.Citas sugas	20
6. Irbes upes zivsaimnieciskā apsaimniekošana	22
6.1.Līdzšinējā apsaimniekošana un situācijas novērtējums.....	22
6.1.1.Apsaimniekošana.....	22
6.1.2.Zivju resursu stāvoklis un makšķerēšana	22
6.1.3.Zvejniecība	22
6.1.4.Maluzveja	22
6.2. Apsaimniekošanas ieteikumi nākotnē.....	23
6.2.1.Makšķerēšana	23
6.2.2. Ieteikumi upes hidromorfoloģiskās, ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanai	25
6.2.3.Sabiedrības iesaiste.....	26
6.2.4 Zivju ielaišana.....	27
7. Irbes upes zivsaimnieciskās izmantošanas noteikumi	28

1. IEVADS

Ventspils novada pašvaldība ir izvirzījusi mērķi uzlabot Irbes upes zivju resursu apsaimniekošanas un pārvaldības efektivitāti. Tāpēc nepieciešams izstrādāt Irbes zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumus saskaņā ar Ministru Kabineta 2005.gada 27.decembra noteikumiem Nr.1014¹, veicot zivju sabiedrības stāvokļa izvērtēšanu.

Mērķa sasniegšanai tika izvirzīti šādi uzdevumi:

1. Iegūt vēsturiskos datus par Irbi (zooplanktona un zoobentosa dati; dati par zivju sabiedrību un zivsaimniecisko apsaimniekošanu) no pieejamiem datu reģistriem, uzraudzības programmām, iepriekš veiktajiem pētījumiem, publikācijām u.c. avotiem, tos apkopot, sagatavot ezera vispārējo raksturojumu;
2. Veikt ihtioloģisko izpēti, kuras ietvaros:
  - 2.1. veikt Irbes zivsaimnieciskā stāvokļa aktualizāciju un datu analīzi - veicot vienu pētniecisko kontrolzveju vasarā, izmantojot *Nordic* tipa daudzacu žaunfīklus (Eiropas standarts LVS EN 14757:2015)², elektrozveju (Eiropas standarts LVS EN 14011:2003)³ vai citas analogas zinātniskās zvejas metodes;
  - 2.2. atbilstoši kontrolzvejas rezultātiem sagatavot zivju krājumu raksturojumu;
  - 2.3. novērtēt zivju sugu sastāvu un relatīvās biomasas, zivsaimnieciski svarīgākajām zivju sugu populācijām novērtēt vecuma struktūru, zivju augšanas ātrumu un barošanās paradumus;⁴
  - 2.4. novērtēt zivju barības bāzi, ievācot zooplanktona un zoobentosa paraugus. Katrā paraugā noteikt zooplanktona un zoobentosa sugu sastāvu un biomasu.
3. Nodrošināt vismaz divu klātienē publisko diskusiju vadīšanu ar ieinteresētajām pusēm par pētījuma izstrādes gaitu un iegūtajiem rezultātiem, lai apzinātu Irbes zivsaimniecisko un socioekonomisko nozīmi sabiedrības acīs.

---

¹ <https://likumi.lv/ta/id/124798>

² CEN - European Committee for Standardization, 2015. Water quality – Sampling of fish with multi-mesh gillnets. Brussels, 29pp.

³ CEN - European Committee for Standardization, 2003. Water quality – Sampling of fish with electricity. Brussels, 16pp.

⁴ Ogle, D. H. (2016). Introductory fisheries analyses with R (Vol. 32).

2. IRBES VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Irbes upe atrodas Ventspils novada administratīvajā teritorijā. Ūdenstece ietilpst Ventas upju baseinu apgabalā. Irbe veidojas, satekot Rindai un Stendei. Tālāk plūst uz ieteku Baltijas jūrā. Irbe ir 32 km gara, upes kopējais kritums ir 8 m, bet kritums uz kilometru: 0,25 m⁵. Tā ir viena no novada lielākajām upēm. Upes dibens lielākoties smilšains, granšains, vietām dūņas, oļi, akmeņi. Ūdensobjekta kods: V068⁶. Ūdenstilpes kods meliorācijas kadastru informācijas sistēmā - 372:01⁷. Irbes upe visā garumā ir Eiropas Savienības nozīmes aizsargājams biotops 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi*.

Saskaņā ar Civillikuma 1102.panta I pielikumu⁸ Irbe visā tās garumā pieder publiskiem ūdeņiem, kurā zvejas tiesības saskaņā ar 1117. panta III pielikumu pieder valstij. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 7.pantu⁹ Irbes upei (kā 25 – 100 km garām ūdenstecēm) aizsargjoslas¹⁰ platums lauku apvidos ir ne mazāk kā 100 metru katrā krastā un vietās ar applūstošu teritoriju – ne mazāk kā visas applūstošās teritorijas platumā līdz ūdens līmenim neatkarīgi no noteiktā minimālā aizsargjoslas platuma. Aizsargjoslas platums pilsētu un ciemu teritorijas plānojumos ir ne mazāk kā 10 metru, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams esošās apbūves dēļ vai gar ūdensobjektiem ar applūstošo teritoriju – visā tās platumā vai ne mazāk kā līdz esošai norobežojošai būvei (ceļa uzbērumam, aizsargdambim), ja aiz tās esošā teritorija neapplūst.

Saskaņā ar Zvejniecības likuma 9.pantu¹¹ gar Irbi noteikta tauvas josla¹² 10 metru platumā. Tauvas joslu zvejnieki un makšķernieki drīkst izmantot, pārvietojoties gar upes krastu.

Irbes upe lielā daļā no tās tecējuma - 30 km garumā atrodas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas – dabas lieguma “Ances purvi un meži” dabas lieguma zonā, kā arī jaunizveidotā dabas lieguma “Rindas un Stendes ieleja” teritorijā Irbes upes sākuma posmā, Rindas un Stendes satekas vietā. Dabas liegums “Ances purvi un meži” ir Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā “*Natura 2000*”¹³. Tā teritorijas aizsardzību un izmantošanu reglamentē

⁵ Latvijas padomju enciklopēdija. 4. sējums. Rīga: Galvenā enciklopēdiju redakcija. 329. lpp.

⁶ https://videscents.lv/gmc.lv/files/Udens/Udens_apsaimniekosana_plani_2009_2015/47_Confirmed_Venta/Confirmed_Venta/Pielikumi/2.piel_Venta.pdf

⁷ <https://www.melioracija.lv/>

⁸ <https://likumi.lv/ta/id/225418>

⁹ <https://likumi.lv/ta/id/42348>

¹⁰ Noteikta platība, kuras uzdevums ir aizsargāt dažādus objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību, kā arī pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes.

¹¹ <https://likumi.lv/ta/id/34871>

¹² Sauszemes josla gar ūdeņu krastu, kas paredzēta ar zveju vai kuģošanu saistītām darbībām un kājāmgājējiem.

¹³ <https://ozols.gov.lv/pub>

Ministru kabineta noteikumi Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem"¹⁴ un Ministru kabineta noteikumi Nr. 478 "Dabas lieguma "Ances purvi un meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"¹⁵. Saskaņā ar noteikumiem lieguma teritorijā aizliegts pārvietoties pa ūdenstecēm un ūdenstilpēm ar peldošiem līdzekļiem, kas darbojas ar iekšdedzes dzinēju. Šis aizliegums neattiecas uz valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un pilnvaroto personu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus, cilvēku glābšanas un meklēšanas darbu veikšanu, kā arī ūdensteču un ūdenstilpju krastos esošo zemju apsaimniekošanas pasākumu veikšanu.¹⁶ Teritorijas aizsardzību un izmantošanas kārtību dabas liegumā "Rindas un Stendes ieleja" nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"¹⁷. Saskaņā ar Zemes pārvaldības likuma 15.pantu pirmo daļu dabas liegumu "Ances purvi un meži" un "Rindas un Stendes ieleja" teritorijās esošo Irbes upes posmu valdītājs ir Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija¹⁸.

Saskaņā ar Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgo ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam¹⁹ Irbes upe ir iekļauta Ventspils novada pašvaldības ainaviski vērtīgo teritoriju kategorijā, kurām ir būtiska nozīme novada tūrisma un rekreācijas attīstībā. Irbes upe un Rindas upes straujākais posms ietverts valsts mēroga ūdenstūrisma maršrutā "Irbe" (Rinda – Irbe – ieteka jūrā, 66 km).²⁰

Irbes upe nav iekļauta Ministru kabineta noteikumos Nr. 418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem"²¹ sarakstā kā ūdensobjekts, kurā pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" Irbes upe visā garumā ir noteikta kā prioritārie karpveidīgo zivju ūdeņi²². Šāds statuss nosaka pienākumu nodrošināt ūdens objekta aizsardzību un īstenot ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, lai nodrošinātu karpveidīgo zivju populācijām labvēlīgu dzīves apstākļu saglabāšanu.

---

¹⁴ <https://likumi.lv/ta/id/347518>

¹⁵ <https://likumi.lv/ta/id/292917>

¹⁶ <https://likumi.lv/ta/id/292917>

¹⁷ <https://likumi.lv/ta/id/207283>

¹⁸ <https://likumi.lv/ta/id/270317-zemes-parvaldibas-likums>

¹⁹ <https://www.ventspils.lv/pilsetas-parvalde/publiskie-dokumenti/ilgtspejigas-attistibas-strategija-un-programma/>

²⁰ Ventspils novada teritorijas plānojums. Paskaidrojuma raksts. 5.redakcija, <https://www.ventspilsnovads.lv/lv/media/6135/download?attachment>

²¹ <https://likumi.lv/ta/id/231084>

²² <https://likumi.lv/ta/id/60829>

2.1. Paraugu ievākšana 2025. gadā

Lai raksturotu Irbes ekoloģisko kvalitāti pēc bioloģiskajiem (zooplanktons, zoobentoss, zivis) parametriem, paraugi 2025. gadā ievākti dažādās upes zonās, ar mērķi identificēt organismu sastopamību un sugu sastāva mainību. 2025.gada vasaras sezonā Irbes upē tika ievākti 3 zooplanktona un 4 zoobentosa paraugi. Savukārt ihtioloģiskai izpētei paraugu ievākšana notika 21 tīklu stacijā un 7 elektrožvejas stacijās (1. attēls).

1. attēls. Zivju paraugu (28), zooplanktona parauga (3) un zoobentosa paraugu (4) ievākšanas stacijas Irbes upē 2025.gada vasaras sezonā.

3.ZIVJU BARĪBAS BĀZE

3.1.Zooplanktons

Zooplanktons (mikroskopiski vēžveidīgie) ir svarīga ūdenstilpju ekosistēmu sastāvdaļa. Zooplanktona organismi ir nozīmīga visu zivju sugu mazuļu un planktonēdāju zivju barība.

2025. gada 18. jūlijā Irbes upē zooplanktona organismi ievākti 3 stacijās (2.attēls). Zooplanktona paraugi ievākti no virsējā ūdens slāņa līdz 0.5 - 1 m dziļumā ar Apšteina tipa planktontīklu (diametrs 30 cm, acu izmērs 55 μm), filtrējot 50 - 100 litrus ūdens.

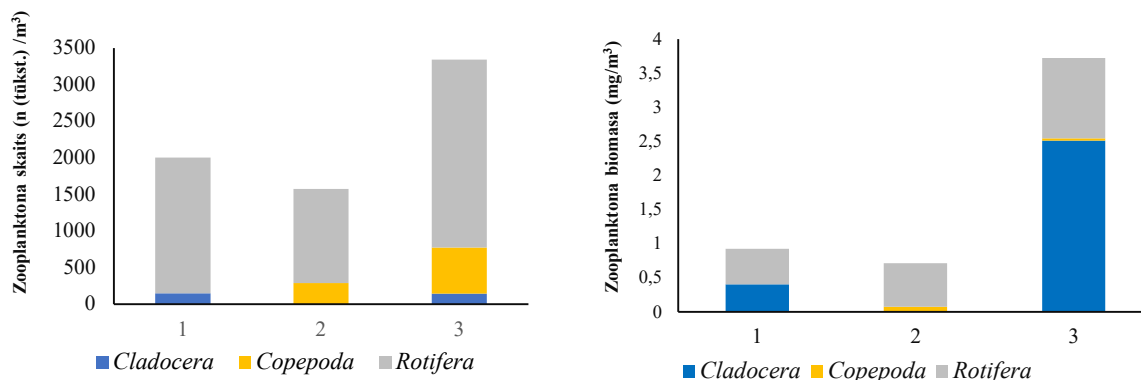
2. attēls. Zooplanktona paraugu ievākšanas stacijas (3) Irbes upē 2025.gada vasaras sezonā.

Paraugi fiksēti ar 96% etanolu, kopējai etanola koncentrācijai sasniedzot 10%. Zooplanktona taksonomiskais sastāvs noteikts līdz sugas, ģints vai kārtas līmenim, kā arī noteikts organismu skaits (n/m^3), izmērs un aprēķināta to biomasa (mg/m^3).

Irbē 2025.gada vasaras sezonā zooplanktona organismu skaits vidēji sasniedz $768 n/m^3$ (3.attēls). Pēc skaita zooplanktona cenožē²³ dominē izmēros mazie virpotāji *Rotifera*. Pēc biomasas dominējošie zooplanktona organismi ir zarūsaiņi *Cladocera*. Zooplanktona biomasa 2025.gada vasaras sezonā ūdenī ir zema, tā vidēji sasniedz $0,59 mg/m^3$. Tas skaidrojams ar upes dabiski zemo produktivitāti. Pēc biomasas dominē virpotāju *Rotifera* īpatņi *Lecane lunaris* un *Synchaeta sp.*, zarūsaiņu *Cladocera* īpatņi, galvenokārt *Alonella nana*. Kopumā

²³ Konkrētās organismu grupas kopums kādā teritorijā (piemēram, ūdensaugu sabiedrība, zooplanktona sabiedrība u.c).

secināms, ka zivju barošanās nolūkiem piemērotu zooplanktona organismu daudzums Irbē zivju mazuļiem un planktivorām zivīm²⁴ ir pietiekams.

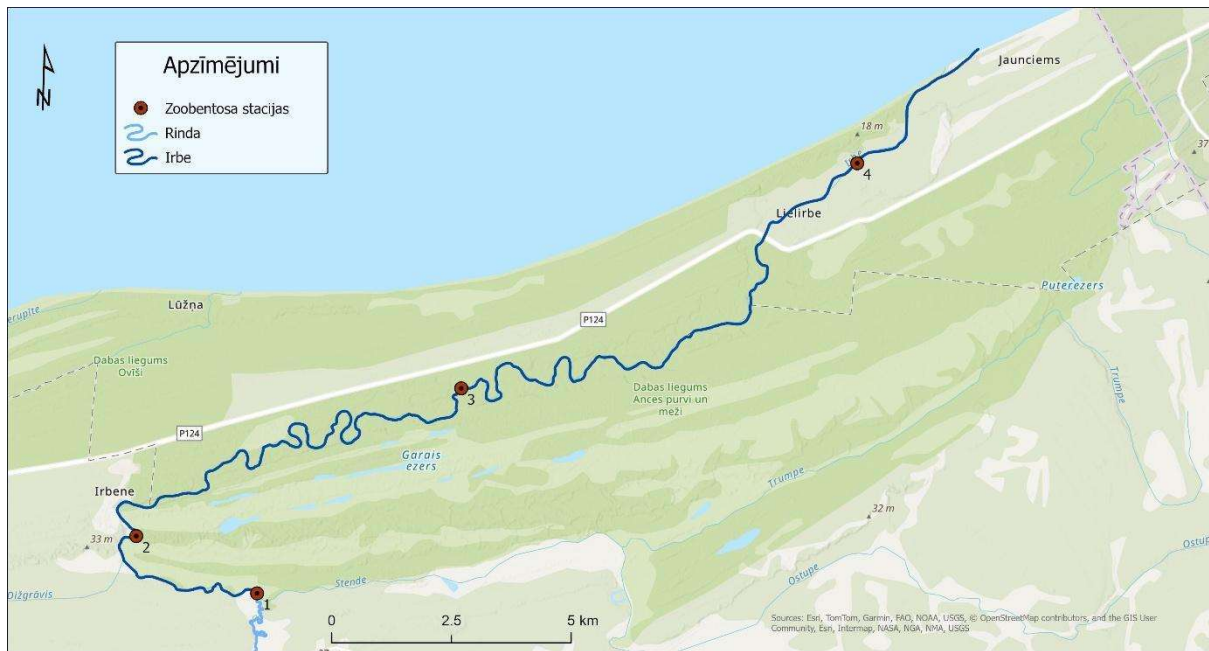
3.attēls. Zooplanktona daudzums Irbē 2025.gada vasaras sezonā. Paraugu ņemšanas stacijas atzīmētas ar 1-3. A – zooplanktona skaits, n/m³, B – zooplanktona biomasa, mg/m³

3.2.Zoobentoss

Zoobentoss jeb ūdens bezmugurkaulnieki, kas apdzīvo ūdenstilpes gultni, ir nozīmīgs ūdens ekosistēmu elements. Šiem dzīvniekiem raksturīgi dažādi barošanās objekti (zooplanktons, fitoplanktons, citi bezmugurkaulnieki u.c.) un mehānismi (filtrētāji, plēsēji u.c.), kas norāda uz to, ka tiem ir gan tieša, gan pastarpināta ietekme uz ūdens barības ķēžu funkcionēšanu. Papildus tam, zināms, ka zoobentoss ir nozīmīgākais zivju sabiedrību barības objekts Latvijas un Eiropas upēs un ezeros.

Zoobentosa paraugi 2025. gada 13.augustā Irbē ievākti 4 stacijās (4.attēls).

²⁴ Zivis, kas pieauguša īpatņa stadijā barojas galvenokārt ar zooplanktonu (mikroskopiski vēžveidīgie). Tādas zivis ir, piemēram, viķe un ausleja.

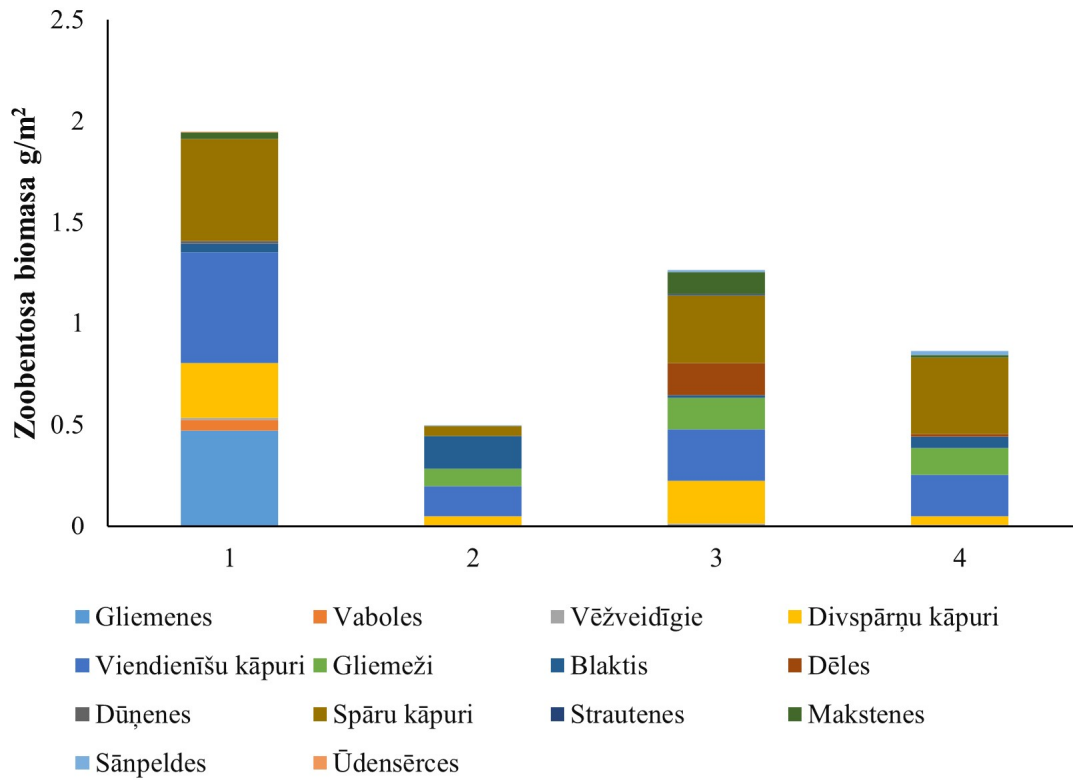
4. attēls. Zoobentosa paraugu ievākšanas stacijas (4) Irbes upē 2025.gada vasaras sezonā.

Paraugi ievākti no upes grunts virskārtas ar grunts skrāpi (viena parauglaukuma platība $0,25\text{m}^2$), katram paraugam veikti 4 atkārtojumi, lai iegūtu pilnīgāku informāciju par piegrunts bezmugurkaulnieku sabiedrības sastāvu. Paraugu skalošanai izmantots metālisks siets ar acu izmēru $0,5\text{ mm}$, pēc tam paraugi fiksēti etanola šķīdumā, kopējai etanola koncentrācijai paraugā sasniedzot 70% . Tālākā paraugu šķirošana un taksonomiskā sastāva²⁵ noteikšana veikta laboratorijā. Organismi noteikti līdz kārtas vai, ja iespējams, sugas līmenim, kā arī noteikts organismu skaits un biomasa tos nosverot. Paraugos konstatētais organismu skaits un svars pārrēķināts uz vienu kvadrātmetru – n/m^2 un g/m^2 .

Irbē zoobentosa organismu biomasa variē no $0,5\text{ g}/\text{m}^2$ 2. stacijā, līdz $22,64\text{ g}/\text{m}^2$ 4. stacijā (5. attēls). Pēc biomasas zoobentosa cenožē dominē gliemenes. Plaši izplatīti spāru, viendienīšu un divspārņu kāpuri, kas ir augstvērtīgi zivju barības objekti. Kopumā secināms, ka Irbē zoobentosa organismu daudzums un daudzveidība ir pietiekami, lai nodrošinātu ar barību zivju mazuļus un bentivorās zivis²⁶.

²⁵ Taksons – bioloģisko sistēmu organismu klasifikācijas vienība, piemēram, dzimta, ģints, suga. Taksonomiskais sastāvs - konstatēto taksonu veids un to skaits.

²⁶ Zivis, kuras galvenokārt barojas ar zoobentosu jeb piegrunts slāni apdzīvojošiem bezmugurkaulniekiem. Tādas zivis ir, piemēram, visu zivju sugu mazuļi, kā arī plauži, plīči, līņi pieauguša īpatņa stadijā.

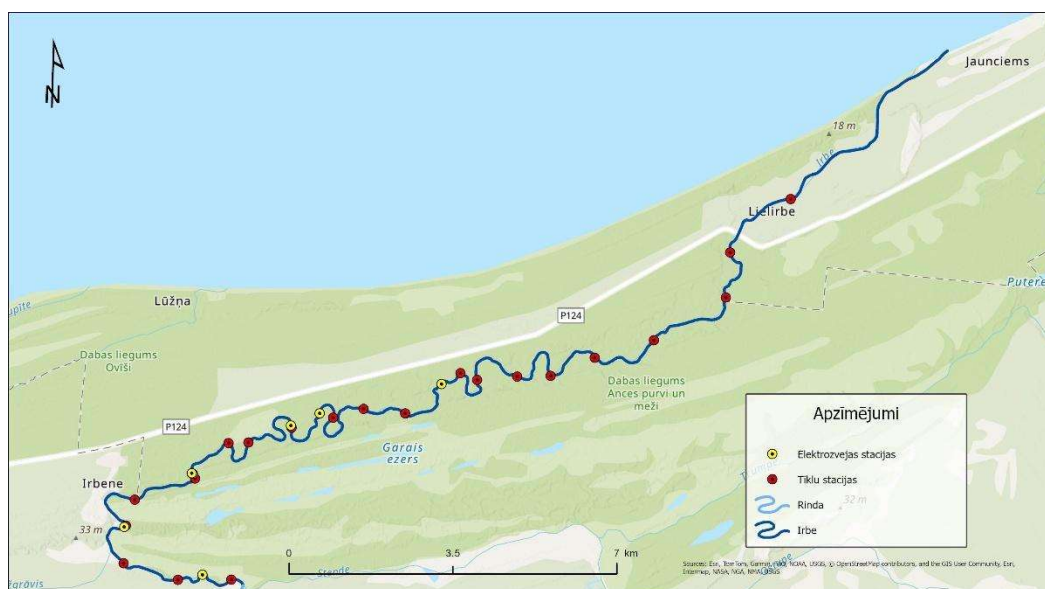

5.attēls. Zoobentosa organismu daudzums Irbē 2025. gada vasaras sezonā. Paraugu ņemšanas stacijas atzīmētas ar 1-4. Grafikā, to augstās biomasas dēļ, nav iekļautas liela izmēra gliemeņu sugas.

4. ZIVJU SABIEDRĪBA

4.1. Metodes

Zivju sabiedrības paraugu ievākšana tika veikta 2025. gada 15. – 18. jūlijā dažādās upes horizontālajās un vertikālajās zonās. Vasaras periods zināms kā laiks, kad iegūstama visprecīzākā informācija par zivju sabiedrības sastāvu, jo zivis vienmērīgi izplatītas visā ūdenstilpē.

6.attēls. Zivju paraugu ievākšanas stacijas (28) Irbes upē 2025.gada vasaras sezonā.

Irbē tīklu zveja veikta 21 stacijās; elektrozeja veikta septiņās stacijās (6.attēls). Lai iegūtu informāciju par zivju sabiedrību raksturojošo parametru telpisko mainību, tīkli izvietoti vietās, kas reprezentē zivju sabiedrības sastāvu dažādās upes horizontālajās un vertikālajās zonās, piemēram, dažādos dziļumos, vietās ar dažādu aizaugumu, dažādos attālumos no krasta. Tika veikta pētnieciskā zveja ar grimstošiem *Nordic* tipa daudzacu žauntīkliem (1,5 augsti; 30 m gari), kuru linuma acs izmērs bija 5 – 55 mm atbilstoši Eiropas standarta metodei (EN 14757:2015)²⁷. Tika izmantoti arī papildus tīkli ar linuma acs izmēru 60 – 80 mm (30 un 60 m gari, 1,5 m augsti), lai iegūtu informāciju par liela izmēra zivīm. Papildus 7 stacijās tika izmantota elektrozejas metode, sekojot Eiropas standarta metodei (EN 14011:2003)²⁸.

Ar mērķi salīdzināt noķerto zivju daudzumu (kg) atšķirīgās upes zonās, zivju biomasas

²⁷ CEN - European Committee for Standardization, 2015. Water quality – Sampling of fish with multi-mesh gillnets. Brussels, 29pp.

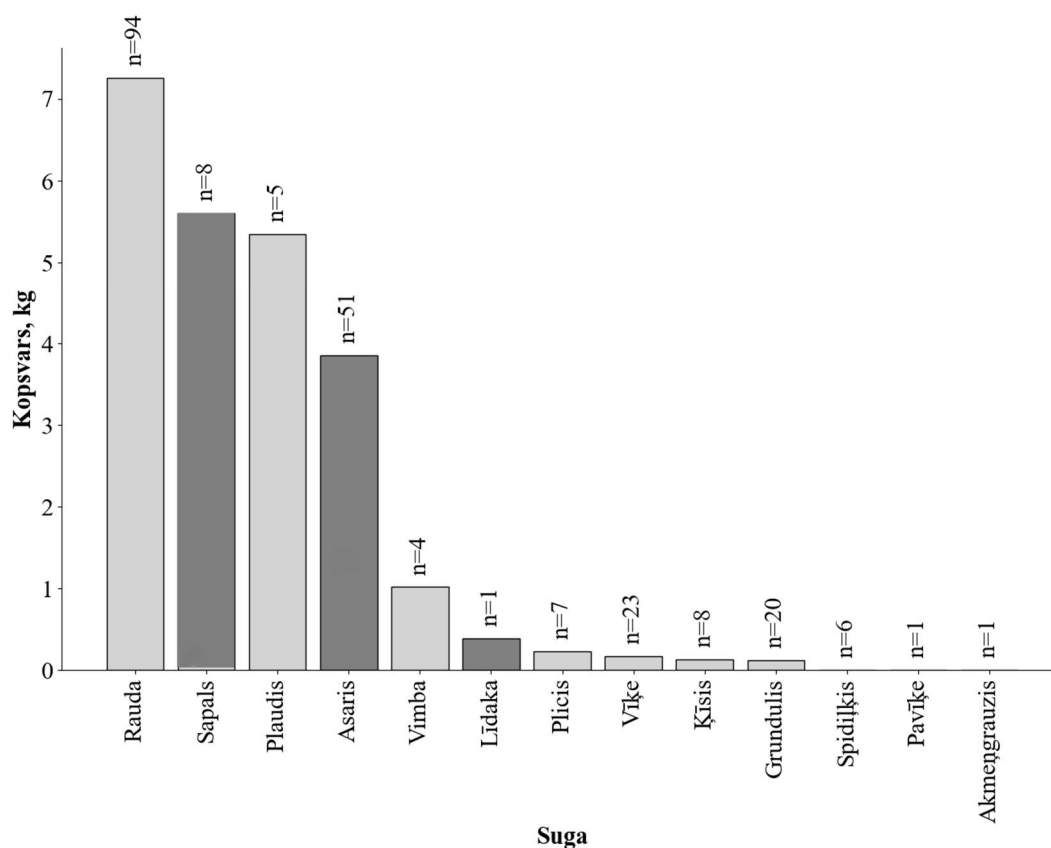
²⁸ CEN - European Committee for Standardization, 2003. Water quality – Sampling of fish with electricity. Brussels, 16pp.

tika pārrēķinātas uz 100 m² tīklu. Visas iegūtās zivis tika sašķirotas pēc sugām un saskaitītas, katrs īpatnis tika nomērīts. Ievākti arī zivsaimnieciski nozīmīgāko zivju sugu (asaris, līdaka, plaudis, rauda) īpatņu kuņģu paraugi (maksimums īpatņi no 1 cm garuma grupas), ar mērķi raksturot zivju sabiedrības barošanās paradumus. Elektrozvejā noķertajām zivīm tika noteikta to suga, tās tika nomērītas, saskaitītas un atlaistas upē.

Papildus tam biežāk sastopamajām un zivsaimnieciski nozīmīgākajām zivju sugām noteikts arī vecums (maksimums 5 īpatņi no 1 cm garuma grupas). To nosaka pēc vecumu reģistrējošām struktūrām – gan zvīņām (rauda), gan galvaskausā esošajiem kauliem: *operculum* kauliem (asaris) un *cleithrum* kauliem (plaudis, līdaka).

4.2.Rezultāti

Pētījuma laikā tika nozvejotas 15 sugu zivis, kuru kopsvars bija 25, 25 kg (7.attēls). Noķertas šādas zivju sugas – rauda *Rutilus rutilus* (7,63 kg; īpatņu skaits (n)=94), sapals *Squalius cephalus* (6,13 kg; n=10), plaudis *Abramis brama* (5,35 kg; n=5), asaris *Perca fluviatilis* (3,86 kg; n=51), vimba *Vimba vimba* (1 kg; n=4), līdaka *Esox lucius* (0,45 kg; n=2), plicis *Blicca bjoerkna* (0,23 kg; n=7), vīķe *Alburnus alburnus* (0,2 kg; n=38), ķīsis *Gymnocephalus cernua* (0,13 kg; n=8), grundulis *Gobio gobio* (0,18 kg; n=30), spidiļķis *Rhodeus amarus* (0,009 kg; n=6), pavīķe *Alburnoides bipunctatus* (0,023 kg; n=5), baltais sapals *Leuciscus leuciscus* (0,011 kg; n=1), bārdainais akmeņgrauzis *Barbatula barbatula* (0,009 kg; n=1), akmeņgrauzis *Cobitis taenia* (0,004 kg; n=1).

7. attēls. Kopējā zivju nozveja Irbē. Plēsīgās zivis iezīmētas tumšākas, “n” apzīmē īpatņu skaitu. Nav iekļautas elektrozevā noķertās zivis.

Irbes zivju sugu sastāvs vērtējams kā tipisks vidējām mērenās klimata joslas upēm. 2025. gada vasarā pētītajā upes posmā bija sastopamas visas tipiskās saldūdens zivju sugas. Irbē gan pēc skaita, gan svara dominējošā suga ir rauda. Lomu struktūrā vērojams vidēji zems lielo plēsīgo zivju²⁹ īpatsvars un augsts karpveidīgo zivju īpatsvars, kas varētu būt skaidrojams ar relatīvi augstu maluzvejas un makšķerēšanas spiedienu uz plēsīgo zivju populācijām. Jāpiemin, ka līdaku nozvejas sekmes ar tīklu metodi ir vājas, kas skaidrojams ar to neaktīvo dzīvesveidu vasaras sezonā. Līdaka medījumu gaida slēpnī, nevis aktīvi meklē, līdz ar to tā retāk tiek notverta ar pasīvajiem zvejas rīkiem (tīkliem), kas veiksmīgāk izmantojami, pētot aktīvas plēsīgās zivis, piemēram, asarus.

Zivis pētījuma laikā tika noķertas visā upes garumā, tomēr likumsakarīgi vairāk tās atrodamas vietās ar augstāku dzīvotņu daudzveidību, piemēram, kur seklas straujtecis mijas ar dziļākiem, mierīgākiem posmiem. (8. attēls). Vismazāk zivju tika noķertas taisnos, seklos posmos. Šajos posmos dominē vienveidīgs, smilšains grunts substrāts un tajos dabīgu iemeslu (mazāk slēptuvju, barošanās vietu un barošanās objektu) dēļ ir zemāks zivju blīvums.

²⁹ Zivis, kuras pieauguša īpatņa stadijā barojas ar citām zivīm. Tādas zivis ir, piemēram, asaris, zandarts, līdaka.

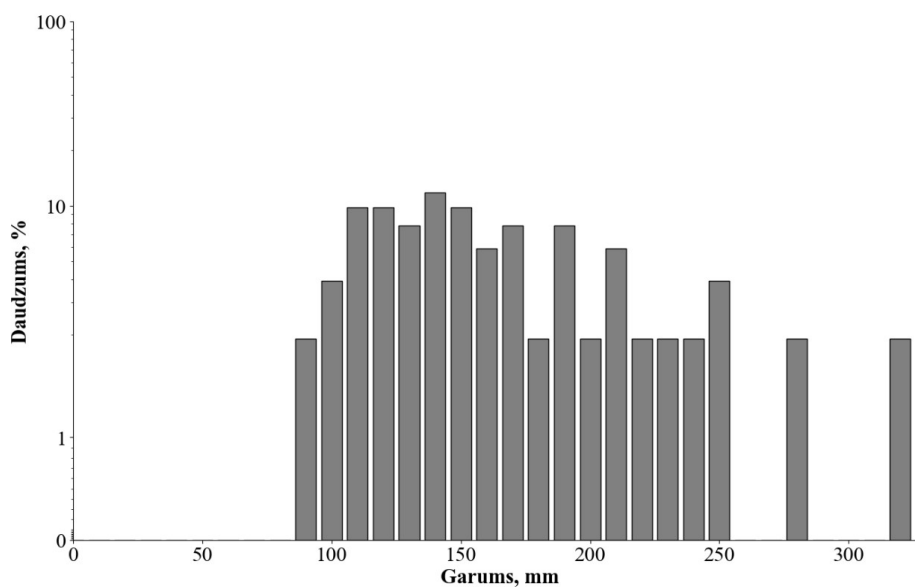
8. attēls. Noķerto zivju biomasa kg uz 100 m² tīkla pa tīklu stacijām Irbē 2025. gada vasarā.

5.ZIVSAIMNIECISKI NOZĪMĪGĀKO ZIVJU SUGU POPULĀCIJU RAKSTUROJUMS

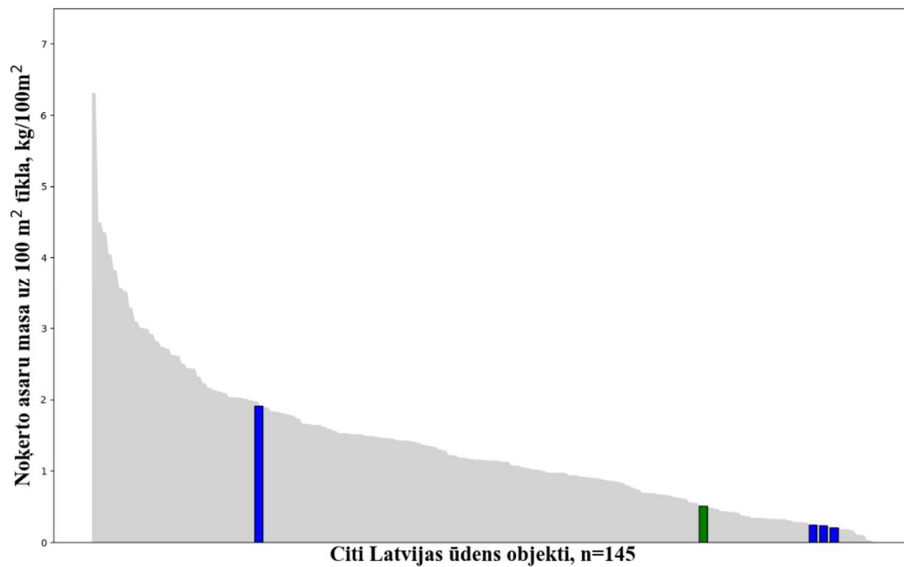
5.1.Asaris

Tika noķerti asari individuālā svara robežās no 10,7 g līdz 438,4 g. Sastopami pārsvarā maza un vidēja izmēra īpatņi (9. attēls). Ekoloģiski nozīmīgie un maksšķerniekus interesējošie lielle īpatņi sastopami reti. Salīdzinot ar citiem Latvijas ūdensobjektiem asaru kopējā biomasa Irbē ir zema, kas šāda tipa upei ir parasta parādība(10. attēls). Asaris Irbes upē sastopams visā upes garumā, tam piemērotos biotopos (11. attēls).

Irbes upes 48 asariem noteikts vecums no 1 līdz 6 gadiem. Salīdzinot ar citiem ūdensobjektiem Latvijā, asaris aug vidēji (12. attēls). Asaru barošanās dati liecina, ka asari pārsvarā barojušies ar zoobentosu, lielākoties maksteņu, viendienīšu un spāru kāpurim, kas uzskatāma par normālu parādību.

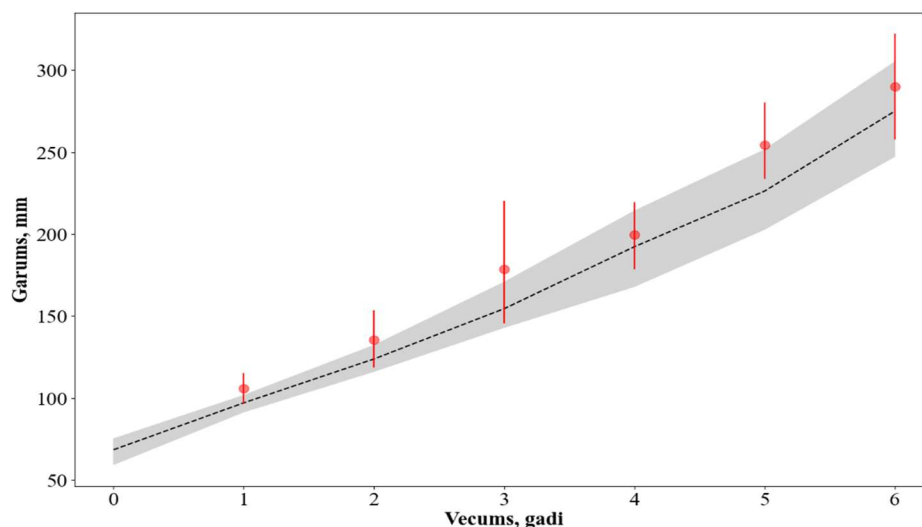
9.attēls. Asaru skaita sadalījums pa garuma grupām (y ass logoritmēta)

10. attēls. Noķerto asaru daudzums pēc masas (kg) uz 100m² tīklu. Zaļais stabiņš – Irbe, pelēkais laukums – Latvijas ezeru dati dilstošā secībā, zils – citas upes.

11.attēls. Noķerto asaru skaits tīklu stacijās 2025.gada vasarā

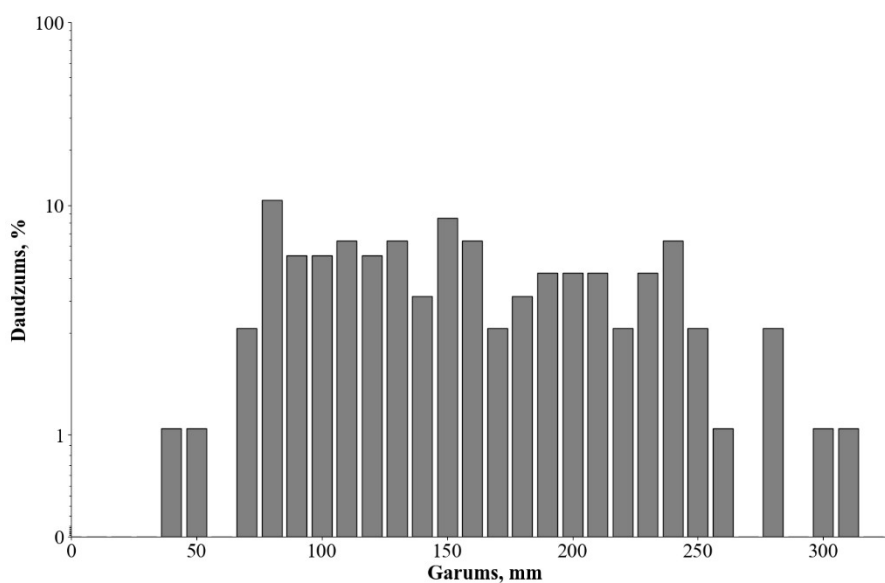

12. attēls. Asaru vecuma un garuma attiecības salīdzinājums pētītajā (sarkanie simboli +/- standartnovirze) un citās Latvijas ūdenstilpēs (pelēkais laukums – vidējs augšanas temps Latvijas ūdenstilpēs).

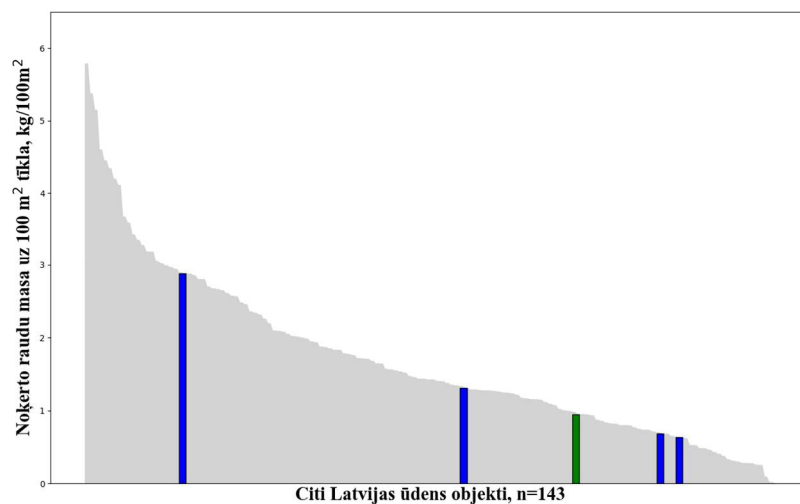
5.2.Rauda

Tika noķertas raudas individuālā svara robežās no 0,3 g līdz 439,4 g. Sastopami ne tikai maza un vidēja izmēra īpatņi, bet arī makšķerniekus interesējošie lieli īpatņi (13. attēls). Salīdzinot ar citiem Latvijas ūdensobjektiem raudu kopējā biomasa Irbē ir vidēji zema (14. attēls). Raudas Irbē sastopamas visā upes garumā, tām piemērotos biotopos (15. attēls).

Irbes upes 76 raudām noteikts vecums no 1 līdz 12 gadiem. Salīdzinot ar citiem ūdensobjektiem Latvijā, rauda aug vidēji ātri (16. attēls). Raudu barošanās dati liecina, ka tās lielākoties barojušās ar augiem.

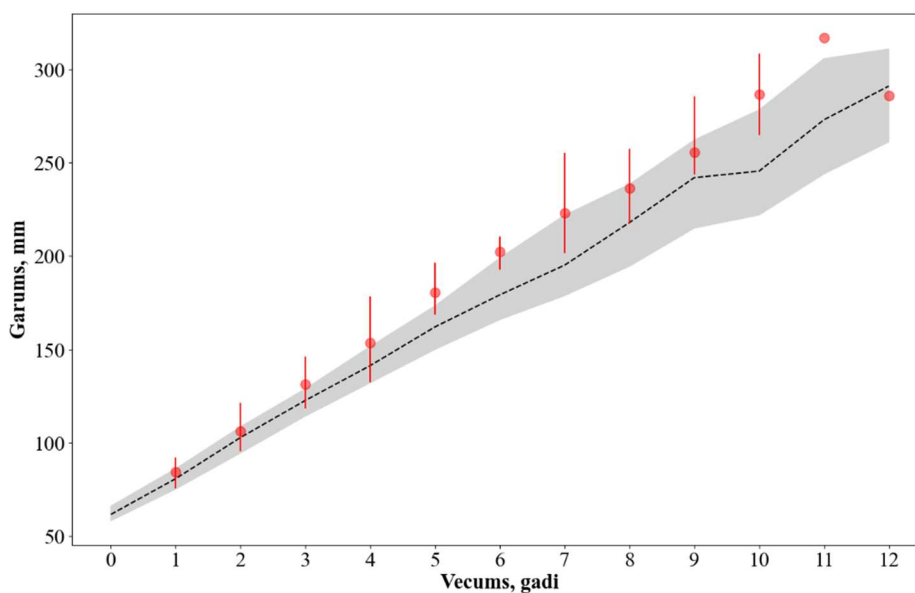
13.attēls. Raudu skaita sadalījums pa garuma grupām (y ass logaritmēta)

14. attēls. Noķerto raudu daudzums pēc masas (kg) uz 100m² tīklu. Zaļais stabiņš – Irbe, pelēkais laukums – Latvijas ezeru dati dilstošā secībā, zils – citas upes.

15.attēls. Noķerto raudu skaits tīklu un elektrozevas stacijās 2025.gada vasarā

16. attēls. Raudas vecuma un garuma attiecības salīdzinājums pētītajā (sarkanie simboli +/- standartnovirze) un citās Latvijas ūdenstilpēs (pelēkais laukums – vidējs augšanas temps Latvijas ūdenstilpēs).

5.3.Plaudis

Tika noķerti pieci plaužu īpatņi individuālā svara robežās no 741 g līdz 1279 g. Noķerto plaužu skaits ir nepietiekams, lai izdarītu plašākus secinājumus par to populāciju Irbē.

5.4.Līdaka

Tika noķerta divas līdakas individuālā svarā 70 g un 393 g. Noķerto līdaku skaits nav pietiekams, lai izdarītu plašākus secinājumus par līdakas populāciju Irbes upē. Sarunās ar vietējiem makšķerniekiem noskaidrotais liecina, ka līdakas to lomos ir regulāri, par to liecina arī makšķernieku interneta forumos rakstītais³⁰. Līdakai piemērotas dzīvotnes atrodamas visā Irbes garumā.

5.5.Citas sugas

No makšķerniekus interesējošām zivju sugām tika noķertas vimbas un sapali. **Vimba** ir anadroma suga, kas lielākā skaitā upēs sastopama pavasarī, vasaras sākumā, kad no jūras dodas nārsta migrācijā uz upju straujtecēm.

Sapals ir karpveidīga zivs, kas dod priekšroku upēm ar lēnu un vidēju tecējumu. Irbe kopumā uzskatāma par piemērotu dzīves vidi sapalam.

³⁰ <https://www.copeslietas.lv/site/sarunas/topic/687/> [Skatīts 2025. gada 26. novembrī.]
<https://www.youtube.com/watch?v=evcheeoCL10> [Skatīts 2025. gada 26. novembrī.]

Irbē un pietekās uz nārstu migrē tādas lašveidīgās zivis kā **taimiņš** un **lasis**. Dati par šo sugu īpatņu daudzumu upē nav pieejami. Šo sugu zivis ir iekārojams makšķernieku un maluzvejnieku loms. Sarunās ar vides inspektoriem un makšķerniekiem iegūtā informācija liecina, ka Irbē, sevišķi pavasarī, tiek novērota nelikumīga makšķerēšana un maluzveja ar mērķi iegūt lomā lašveidīgās zivis. Irbē, pēc makšķernieku sniegtās informācijas, lašveidīgās zivis tiek ķertas mērķtiecīgi. Nav informācijas cik zivis tiek noķertas un cik tiek paturētas lomos. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes OZOLS sistēmas datiem³¹ Irbes upē atzīmēts viens aizsargājamo zivju sugu - upes nēģa un taimiņa atradnes laukums.

---

³¹ <https://ozols.gov.lv/pub>

6. IRBES UPES ZIVSAIMNIECISKĀ APSAIMNIEKOŠANA

6.1. Līdzšinējā apsaimniekošana un situācijas novērtējums

6.1.1. Apsaimniekošana

Apsaimniekošanu īsteno Ventspils novada pašvaldība. Irbes zivju resursus izmanto makšķernieki un zvejnieki. Saskaņā ar zivju resursu mākslīgās atražošanas plānu, Irbes zivju krājumi papildināti 2014. un 2018. gados, katrā reizē ielaižot upē 14 000 stikla zušus.

6.1.2. Zivju resursu stāvoklis un makšķerēšana

Irbes ūdens kvalitāte vērtējama kā laba, zivju barības bāze pietiekama gan zivju mazuļu attīstībai, gan pieaugušu zivju populāciju uzturēšanai. Nav pieejama informācija par zivju apjomu, kas makšķerēšanas ietvaros izņemts no upes.

6.1.3. Zvejniecība

Saskaņā ar Zvejniecības likuma 16.panta 4.punktu³² visās upēs un kanālos ir aizliegta rūpnieciskā zveja³³, izņemot zušu, nēģu un stagaru specializētu zveju, zveju īpašos nolūkos un zinātniskās izpētes nolūkos saskaņā ar šā likuma 12.pantu. Irbē, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 796 "Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos"³⁴, noteiktais zvejas rīku limits nēģu zvejai ir 14 murdi, izvietojot murdus no viena krasta.

6.1.4. Maluzveja

Uz Latvijas ūdeņu zivju resursiem lielu ietekmi vēl arvien atstāj maluzvejnieki. Izvērtējot situāciju un spriežot pēc sarunām ar vides inspektoriem³⁵, vietējiem iedzīvotājiem³⁶ un apkopojot iepriekš publicētu informāciju³⁷, secināms, ka Irbē pēdējos gados novērotie

---

³² <https://likumi.lv/ta/id/34871>

³³ Darbība nolūkā iegūt zivis, izmantojot rūpnieciskus zvejas rīkus.

³⁴ <https://likumi.lv/ta/id/271238>

³⁵ personiska sarakste ar VVD Dienvidrietumu reģionālās vides pārvaldes zvejas kontroles daļas vadītāju R. Pečuli

³⁶ telefoniskas konsultācijas ar makšķerniekiem A. Norīti un A. Akmentiņu

³⁷ <https://www.daba.gov.lv/lv/ances-purvi-un-mezi> [Skatīts 2025. gada 26. novembrī]

maluzvejas gadījumi ir regulāri un nodara būtisku kaitējumu zivju (it īpaši lašveidīgo zivju) resursam.

6.2. Apsaimniekošanas ieteikumi nākotnē

Apsaimniekošanas sistēmas izveidi ieteicams sākt ar ieinteresēto pušu apzināšanu un iesaistīšanu diskusijā par Irbes nākotni, ideālā scenārijā – par visu Irbes sateces baseinu.

Svarīgi saprast, ko vēlas katra no iesaistītajām pusēm un kādā veidā tiek apsaimniekota upe. Jau šādā sākotnējā diskusijā vēlams vienoties par kopēju mērķi attiecībā uz upes apsaimniekošanu tālākā nākotnē, piemēram, tūrisma attīstības kontekstā, kā arī par turpmākajiem soļiem mērķa sasniegšanā. Iespējams apvienot visas šo upju apsaimniekošanā ieinteresētās puses, izveidojot biedrību, un vienoties par kopējiem ūdensteču apsaimniekošanas mērķiem. Tālāko upju apsaimniekošanu var turpināt īstenot pašvaldība vai tā var tikt nodota upju apsaimniekošanas biedrības pārziņā.

6.2.1. Makšķerēšana

Ja pašvaldība un ieinteresētās puses vienojas, ka upe nākotnē tiek popularizēta kā makšķerēšanas tūrisma galamērķis, Irbē iespējams izveidot licencētās makšķerēšanas sistēmu. Šādas sistēmas ieviešana, pozitīvo piemēru gadījumos, ļauj palielināt gūto ienākumu no upes izmantošanas apjomu, sniedz iespēju uzraudzīt un kontrolēt makšķerēšanas intensitāti, kā arī, caur licenču atpakaļ atgriešanu, iegūt informāciju par makšķernieku lomu apjomu. Gūtie ienākumi ļauj finansēt tādas apsaimniekošanas pasākumus, kā zivju resursu izmantošanas kontroles sistēmas izveidošana vai pastiprināšana, kā arī realizēt makšķernieku reālajās vajadzībās balstītu makšķerēšanas pakalpojuma attīstību, uzlabojot un uzturot makšķerēšanas infrastruktūru. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 799 “Licencētās makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kārtība”³⁸ valsts pamatbudžetā no licenču pārdošanas iegūto naudas līdzekļiem jāpārskaita ne mazāk par 20 procentiem – ja licencētā makšķerēšana, vēžošana vai zemūdens medības notiek publiskās upēs un upēs, kurās zvejas tiesības pieder valstij. No licenču pārdošanas iegūto naudas līdzekļu daļu, kas paliek organizētāja rīcībā, izmanto licencētās makšķerēšanas, vēžošanas vai zemūdens medību organizēšanai, kā arī zivju vai vēžu krājumu pavairošanai un saglabāšanai, tostarp to nārsta vietu atjaunošanai, kontroles nodrošināšanai un citiem nolikumā paredzētajiem mērķiem.

---

³⁸ <https://likumi.lv/ta/id/279203>

Kā viens scenārijs saskatāma iespēja izveidot atsevišķu lašveidīgo zivju makšķerēšanas regulēšanas sistēmu, bet pārējās zivju sugas atļaut ķert pēc spēkā esošās likumdošanas. Lašveidīgo zivju makšķerēšana ir nemainīgi populāra visā pasaulē. Saprātīgi apsaimniekojot šo resursu, ir iespējams gūt ienākumus, kurus izlietot ilgtspējīgā upes attīstībā. Labs piemērs, kā organizēt lašveidīgo makšķerēšanu, ir Kuldīgas novada piemērs³⁹, kur nolikumā noteikts, ka makšķernieks licencē norādītajā dienā drīkst lomā paturēt vienu taimiņu, bet, ja noķerts lasis, tas jāatlaiž. Tāpat ir iespējams licencētās makšķerēšanas nolikumā sadalīt upi posmos un ar licenču skaitu regulēt makšķernieku skaitu pie upes, kā, piemēram, Gaujas un Braslas lašveidīgo zivju makšķerēšanas nolikumā⁴⁰.

Licencētās makšķerēšanas sistēmu var organizēt pašvaldība (kā Kuldīgas gadījumā), vai tās organizēšanu var deleģēt, piemēram, makšķerēšanas klubam (Salaca⁴¹), vai biedrībai (Gaujā un Braslā - "Gaujas ilgtspējīgas attīstības biedrība").

Otrs licencētās makšķerēšanas scenārijs paredz licencēt visu zivju sugu ķeršanu, bet, ņemot vērā 2025. gada vasarā kontrolzvejas laikā konstatēto zivju sugu sastāvu un blīvumu, šim variantam šobrīd nav saredzams ekonomisks vai ekoloģisks pamats. Kā arī jāņem vērā, ka daļa sabiedrības licencētās makšķerēšanas sistēmas ieviešanu uztver negatīvi.

Dabas lieguma „Ances purvi un meži” dabas aizsardzības plānā⁴², kurā ietilpst lielākā daļa Irbes, tiek lēsts, ka ieviešot licencēto makšķerēšanu palielināsies slodze uz dabas lieguma teritorijām, tomēr jāņem vērā, ka ieviešot licencēto makšķerēšanu rodas iespēja dažādiem paņēmieniem (loma izmērs, licenču skaits, lieguma laiki u.c.⁴³) regulēt šo slodzi gan uz zivju resursiem, gan dabas lieguma teritorijām kopumā. Šī brīža situācijā nav zināma maluzvejas nodarītā kaitējuma apjoms, bet iespējas to ietekmēt ir ierobežotas. Ieviešot licencēto makšķerēšanu, radīsies lielāka iespēja monitorēt apmeklējumu skaitu un to izraisīto slodzi uz dabas teritorijām. Turpinoties esošajai situācijai, nav iespēju nedz aplēst bojājumus zivju resursam un citām dabas vērtībām, nedz kontrolēt apmeklētāju plūsmu. Prognozējams, ka slodze uz dabas liegumā esošajām dabas aizsardzības vērtībām, ieviešot licencēto makšķerēšanu, nemainīsies, jo no citiem piemēriem Latvijā ir zināms, ka daļa makšķernieku,

---

³⁹ <https://likumi.lv/ta/id/331347>

⁴⁰ Cēsu novada domes 2022. gada 1. decembra saistošie noteikumi Nr. 50 "Par lašveidīgo zivju licencēto makšķerēšanu Gaujā un Braslā". <https://likumi.lv/ta/id/338278>

⁴¹ Limbažu novada domes 2024. gada 19. decembra saistošie noteikumi Nr. 31 "Nolikums par licencēto makšķerēšanu un vēžošanu Salacas upes posmā Limbažu novada administratīvajā teritorijā (posms "Salaca I)". <https://likumi.lv/ta/id/357704>

⁴² <https://www.daba.gov.lv/lv/ances-purvi-un-mezi> [Apmeklēts 07.01.2026]

⁴³ Arostegui M. C. *et al*, 2021. Approaches to regulating recreational fisheries: balancing biology with angler satisfaction. *Reviews in fish biology and fisheries* 31:573-598.

nevēloties iegādāties licences, izvēlas citas makšķerēšanas vietas. Lašveidīgās zivis upē makšķerniekam ir iespēja noķert tikai lašveidīgo nārsta migrācijas laikā rudenī un līdz pavasarim, tādejādi slodze uz dabas lieguma vērtībām ir sezonāla rakstura. Tāpat pieredze rāda, ka sakārtota makšķerēšanas infrastruktūra un godprātīgu lietotāju klātbūtne būtiski samazina maluzvejas gadījumu skaitu ūdenstilpēs, ūdenstecēs, jo makšķernieku, kuri maksā par licenci, interesēs ir samazināt negodprātīgu lietotāju radītu konkurenci par zivju resursiem. Nākotnē nepieciešams uzlabot makšķerēšanas un zvejas noteikumu ievērošanas kontroli. Papildus tam, kontrolē ieteicams iesaistīt pašvaldības pilnvarotās personas, piemēram, makšķerēšanas klubu vai Valsts vides dienesta inspektoros. Pašvaldības pilnvaroto personu ieguldījums zivju resursu aizsardzībā un maluzvejas apkarošanā ir nozīmīgs jebkuras ūdenstilpņu apsaimniekošanas sistēmas efektīvā funkcionēšanā. Pašvaldību pilnvaroto personu vietējo apstākļu pārzināšana var būtiski veicināt vides dienesta sekmes maluzvejas apkarošanā.

Licencētas makšķerēšanas sistēmas ieviešanas gadījumā ir ļoti svarīgi nodrošināt aizpildītu licenču atgriešanu. Nolūkā iegūt pilnīgu priekšstatu par makšķernieku izņemto zivju apjomu/sugu sastāvu, aizpildītā licencē jāiekļauj informācija par visām makšķernieku lomos nonākušajām zivīm: suga, skaits un garums/svars. Ticami dati par makšķernieku no upes izņemto zivju apjomu ir viens no licencētās makšķerēšanas organizācijas stūrakmeņiem, bez kuriem plānot upes pārvaldību nākotnē ir ļoti apgrūtināsi. Salīdzinoši vienkāršs veids, kā nodrošināt aizpildītu licenču atgriešanu, ir tās tirgot tikai interneta vidē. Šāda stratēģija ļauj strauji palielināt aizpildīto un atpakaļ atgriezto licenču procentu, jo attiecīgās interneta vietnes nodrošina iespēju liegt licenču iegādi personām, kas nav iesniegušas atskaites par iegūto lomu.

Tomēr, lai nodrošinātu zivsaimnieciskā resursa un licencētās makšķerēšanas sistēmas ilgtspēju, ir ļoti svarīgi, lai makšķernieki tiktu izglītoti par makšķerēšanas atskaišu iesniegšanas nozīmi zivju resursa tālākā apsaimniekošanā.

6.2.2. Ieteikumi upes hidromorfoloģiskās, ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanai

Irbes hidromorfoloģiskā kvalitāte ir laba, tā ir antropogēni maz ietekmēta. Irbes upes ekoloģiskā kvalitāte ir atkarīga arī no pietekošo upju, primāri Rindas un Stendes, ekoloģiskās kvalitātes. Realizējot pasākumus kvalitātes uzlabošanai satekupēs, kā, piemēram, punktveida notekūdeņu attīrīšanas iekārtu piesārņojuma un lauksaimniecības izraisītā difūzā piesārņojuma mazināšanu⁴⁴, sagaidāms, ka Irbes ekoloģiskā kvalitāte paaugstināsies. Ieteicams veikt

---

⁴⁴ <https://www.daba.gov.lv/lv/ances-purvi-un-mezi> [Apmeklēts 07.01.2026]

lašveidīgo zivju nārsta vietu kartēšanu, uzmērīšanu un to kvalitātes noteikšanu Irbē. Ievāktā informācija ir nepieciešama, lai apsaimniekotājs varētu plānot iespējamus nārsta dzīvotņu uzlabošanas pasākumus. Lašveidīgo nārsta vietas atrodas straujtecēs, kur grunts substrātā dominē oļi un grants. Tā kā šīs vietas lielākoties ir arī seklas, tad tās mēdz aizaugt ar ūdensaugiem un kļūt lašveidīgo nārstam neizmantojamas.

6.2.3. Sabiedrības iesaiste

Ārvalstu, kā arī Latvijas praksē novērots, ka efektīvākais veids, kā nosargāt ūdeņu zivju resursu no maluzvejniekiem un negodīgiem maksšķerņiekiem, ir resursu patērējošo iedzīvotāju vidū radīt pozitīvu priekšstatu, ka tā aizsardzība ir sabiedrības kopējās interesēs. Tas panākams, iesaistot ūdeņu praktiskajā apsaimniekošanā maksimāli plašu sabiedrības daļu, ieinteresējot ūdensobjekta apmeklētājus, kā arī vietējos iedzīvotājus, kas ikdienā atrodas upes tuvumā.

Starp iespējamiem uzlabošanas pasākumiem minami: iedzīvotāju informēšanas semināri par upes ekosistēmu, apsaimniekošanu, skolēnu dabas izzināšanas nometnes upes krastā, publiska zivju izlaišana, iesaistot visus interesentus u.c. Tādējādi iespējams nonākt pie zivju resursa aizsardzības modeļa, kur nozīmīga loma ir tam, ka paši vietējie iedzīvotāji un ūdensteces apmeklētāji nepieļauj maluzvejnieku klātbūtni, piesārņojuma iepludināšanu ūdeņos un citas zivīm kaitīgas darbības. Praktiskās maluzvejas ierobežošanas aktivitātēs iespējams iesaistīt arī plašāku sabiedrību – viesmaksšķerņiekus un citus upes apmeklētājus, aicinot ziņot pašvaldībai un atbildīgajiem dienestiem par aizdomīgām darbībām, tādējādi netieši veicinot zivju resursu izmantošanas kontroles uzlabošanu. Šādu aktivitāti viegli realizēt pie ūdensobjekta piebraucamajās vietās, izveidojot informatīvus standus, kur izvietota aktuālā informācija. Zinātnieki uzsver, ka zivsaimniecības pārvaldība ir ciešā mērā saistīta ar cilvēku pārvaldību. Eiropas Parlamenta un Padomes Ūdens struktūrdirektīvas 2000/60/EK 14.panta 1.punktā⁴⁵ ir norādīta rīcība, lai sasniegtu labas kvalitātes ūdens rādītājus, nosakot, ka “dalībvalstis veicina visu ieinteresēto sabiedrības grupu efektīvu iesaisti šīs direktīvas īstenošanā, jo īpaši upju baseinu apsaimniekošanas plānu izstrādē, pārskatīšanā un koriģēšanā”. Eiropas Parlamenta un Padomes Ūdens struktūrdirektīvas 2000/60/EK vadlīnijas skaidro sabiedrības aktīvu iesaisti kā iespēju cilvēkiem pozitīvi ietekmēt ūdens apsaimniekošanu un ar to saistīto lēmumu pieņemšanu. Sabiedrības aktīva iesaiste uzlabo lēmumu pieņemšanas procesu, paplašina vides apziņu, kā arī palielina atbalstu paredzētajām apsaimniekošanas

⁴⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=celex:32000L0060>

darbībām. Papildus augstākminētajam, iespējams katru gadu veikt ūdensteces ūdens kvalitātes parametru mērījumus un ik pēc pieciem gadiem atkārtot zivsaimniecisko izpēti. Šīs darbības ļaus sekot izmaiņām ūdens ekosistēmā un attiecīgi pielāgot apsaimniekošanas metodes.

6.2.4 Zivju ielaišana

Irbē zivju ielaišana iepriekš notikusi saskaņā ar Zivju resursu mākslīgās atražošanas plānu, ielaižot tajā stikla zušus. Citas sugas (asaris, līdaka) Irbe ar tās pietekām, Puzes ezeru un Baltijas jūru nodrošina gan ar nārsta, gan mazuļu uzturēšanās vietām. Pašreiz papildu šo sugu mazuļu ielaišanai nav saredzams ekoloģisks vai ekonomisks pamatojums.

7. IRBES UPES ZIVSAIMNIECISKĀS IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

Rūpnieciskā zveja

Saskaņā ar Zvejniecības likuma 16.panta 4.punktu⁴⁶ visās upēs un kanālos ir aizliegta rūpnieciskā zveja, izņemot zušu, nēģu un stagaru specializētu zveju, zveju īpašos nolūkos un zinātniskās izpētes nolūkos saskaņā ar šā likuma 12.pantu. Irbē, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 796 “Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos” 6.pielikumu⁴⁷, nēģu specializētās zvejas noteiktais rīku limits ir 14 murdi, tie izvietojami no viena krasta. Rūpnieciskās zvejas tiesību iznomāšanas kārtību Ventpils novadā nosaka 2023. gada 31. augusta Ventpils novada domes saistošie noteikumi Nr. 6.⁴⁸

Makšķerēšana, vēžošana un zemūdens medības

Makšķerēšana un zemūdens medības veicamas saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.800 “Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi”.⁴⁹ Saskaņā ar šo noteikumu 3.pielikumu Irbes upē ir makšķerēšanas aizliegums no 1. oktobra līdz 31. decembrim, izņemot makšķerēšanu ar dabisko ēsmu. Vēžošana un zemūdens medības nav atļautas.

Zivju krājumu papildināšana

Zivju krājumu papildināšana veicama saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 150 “Kārtība, kādā uzskaita un dabiskajās ūdenstilpēs ielaiž zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētos zivju mazuļus, kā arī prasības attiecībā uz mākslīgai zivju pavairošanai pielāgotu privāto ezeru izmantošanu”⁵⁰ un šo noteikumu sadaļu “Zivju ielaišana”.

Zivju dzīves vides uzlabošana un krājumu aizsardzība

Zivju krājumu aizsardzība veicama saskaņā ar likumdošanā noteikto kārtību, kā arī šo noteikumu sadaļā “Irbes upes zivsaimnieciskā apsaimniekošana” minētajām rekomendācijām. Nav nepieciešams veikt pasākumus zivju dzīves vides uzlabošanai.

---

⁴⁶ <https://likumi.lv/ta/id/34871>

⁴⁷ <https://likumi.lv/ta/id/271238>

⁴⁸ <https://likumi.lv/ta/id/346706>

⁴⁹ <https://likumi.lv/ta/id/279205>

⁵⁰ <https://likumi.lv/ta/id/273416>